

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

2020

BcA. Inesa Plassová

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

MEDIÁLNÍ MANIPULACE SOUČASTNOSTI

BcA. Inesa Plassová

Plzeň 2020

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Intermediální tvorba

Specializace Intermédia

Diplomová práce

SÍLA IDENTITY

MEDIÁLNÍ MANIPULACE SOUČASTNOSTI

BcA. Inesa Plassová

Vedoucí práce: doc. ak. mal. Vladimír Merta

Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2020

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně
a nejedná se o plagiát

Plzeň, červen 2020

.....
podpis autora

OBSAH

1. POPIS PŘÍPRAVY A REFLEXE PROCESU VLASTNÍ TVORBY	7
1. 1. Rešerše zvoleného tématu	7
1. 2. Reflexe a dokumentace procesu tvorby	17
2. POPIS VÝSLEDNÉHO DÍLA A JEHO VYUŽITÍ, ČI ADJUSTACE.....	19
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	20
RESUMÉ.....	21
SEZNAM OBRAZOVÝCH PŘÍLOH	22

Poděkování

Ráda bych touto formou poděkovala vedoucímu mé diplomové práce a vedoucímu našeho ateliéru doc. akad. mal. Vladimíru Mertovi za podporu během celých šesti dlouhých uplynulých let a v neposlední řadě mým rodičům, díky kterým jsem mohla začít studovat na vysoké škole.

1. POPIS PŘÍPRAVY A REFLEXE PROCESU VLASTNÍ TVORBY

1. 1. Rešerše zvoleného tématu

ÚVOD

Když nevíš, že nevíš... Tomu se říká všelijak, třeba dezinformace¹, fake news², skutečnost, která není skutečnou, nebo také hoax³. Nevzpomínám si přesně, kdy jsem se poprvé dostala do kontaktu s dezinformacemi nebo spíš, kdy jsem si poprvé uvědomila, že cíleně vstřebávám informace, které někdo chce, abych přijala. Proces mediálního zneužívání mi v současné době přijde jako velmi závažné a klíčové téma, proto bych se v této práci chtěla o několik informací ohledně mediální manipulace podělit. Pro někoho je téma nejspíš příliš prosté, mě svět informací doslova vtáhnul do sebe. Co bych ale zdaleka nečekala je, jakou vlnu oblíbenosti dezinformace přinesou nebo jak budou ovlivňovat celý náš svět. Vracíme se do minulosti, do doby, kdy předstírání a šíření jediné pravdy bylo na denním pořádku. Jakou důležitost přisuzujeme slovům či zprávám? Co dezinformace mohou všechno způsobit?

MOJE DOSAVADNÍ TVORBA

Můj zájem o mediální gramotnost a přístup k informacím je čitelný v celé mé dosavadní tvorbě. První práci spojenou s médii jsem vytvořila během bakalářského studia. Byl to nově vzniklý abstraktní tvor, nové zvíře, pouze se skutečným základem – tělem kachny. Nesoucí

¹ Dezinformace, definice dostupná z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/dezinformace-desinformace> [cit. 27.7.2020]

² Fake news, definice dostupná z: https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/hledat?cizi_slovo=fake+news&typ_hledani=prefix [cit. 27.7.2020]

³ Hoax, definice dostupná z: <https://www.hoax.cz/hoax/co-je-to-hoax> [cit. 27.7.2020]

název N. T., což je označení latinské zkratky slova - non testatur, neboli neověřeno. „*Fonetická podoba zkratky [enté] se zvukově podobá německému Ente, což v českém překladu znamená právě slovo kachna. To mě inspirovalo ke vzniku objektu tvořeného z několika sešitých částí syrového masa. Stejně tak, jako se postupně sešívají veškeré informace k sobě, a skutečným zůstává pouze základ. A tak spojením periferie s médii vznikl zcela nový tvor, nové zvíře pouze se skutečným základem – tělem kachny.*“⁴ Dále jsem pokračovala bakalářskou prací. Nositelem práce bylo téma svoboda, které je často skloňováno spolu s mediálním ruchem. V následném magisterském studiu jsem pokračovala s fake news zprávami. Vytvořila jsem jakýsi „měsíčník“ vydaný naší fakultou, ve kterém jsem uveřejnila smyšlené groteskní články s použitými fotografiemi mých vyučujících. Měsíčník jsem distribuovala po areálu naší školy a k celé práci se přihlásila až během obhajoby své klauzurní práce.

NEDOROZUMÍVÁNÍ

Můj zájem o informace se ještě více prohloubil příchodem do nové práce, kde mi z očí sundali růžové brýle a já pomalu začala poznávat, jak ohebnou se pravda může stát. Již několikátým rokem se pohybuji ve veřejné správě, která má svůj specifický styl řeči. Je to ideální prostředí pro zúčastněné pozorování. V podstatě jsem se tak stala součástí empiricko výzkumné metody, kdy jsem se pohybovala mezi danými lidmi, na jejichž jazyk jsem se zaměřila, a mohla zkoumat lidské modely, které jsou odrazem reality. Kolující úřednické hantýrce totiž nerozumí jen tak někdo. Podobně jako totalitní režimy formovaly

⁴ Bakalářská práce Inesa Plassová (2017, str. 2)

svůj vlastní jazyk, si i jakákoli větší instituce formuje určitým způsobem ten svůj. Máme tendence dělat věci zbytečně složité a mnohdy zdlouhavé. Proč je tomu tak? Pokud něco nedokážeme vysvětlit jednoduše, tak nemáme buď dostatečný přehled, nebo tématu zkrátka nerozumíme, jak mi vždy potvrdila moje léty zkušená paní vedoucí. Kdykoli se psal nějaký článek, usnesení nebo informační zpráva, používala dle mého názoru náhodně vygenerovaná slova, nebo jí sympatická zabarvení tak, aby text, jak říkávala, obohatila či zpestřila. Což se jí také náležitě dařilo. Následovalo vždy zdlouhavé vysvětlování onoho textu dalším kolegům, kteří článek nebo zprávu dále zpracovávali. Onu příhodu můžeme označit jako jednu z metod destrukce slov.

Absurdnímu úřednickému jazyku se věnoval již bývalý prezident Václav Havel ve svém dramatu Vyrozumění (1964). V této hře znázorňuje, jak se jazyk může stát jednoduchým prostředkem k manipulaci. Jde o tzv. ptydepe, uměle vykonstruovanou řeč, sloužící k obalamutění prostého lidu. Ptydepe koluje kolem nás, ale bohužel ho nikdo není schopen převést do smysluplné řeči, které by porozuměl. Jazyk ptydepe je spíše jazykem nedorozumívacím. Jakmile jsou tímto jazykem psány úřední předpisy a jiné úkony, vytváří tak komunikační bariéru pro „neúředníky“. *„Ptydepe není živý jazyk pomocí kterého odhalujeme skutečnost, která nás obklopuje, a pomocí kterého se můžeme sebeupřesňovat, ale naopak skutečnost maskuje a zabraňuje nám, abychom si změn a sebepoškození všimli. Ptydepe není jazyk, ale antijazyk, který slova vyprazdňuje a pomáhá z lidí vytvářet poddajnou masu.“*⁵

⁵ <http://aktualne.centrum.cz/blogy-a-nazory/komentare/clanek.phtml?id=250232>, [cit. 27.7.2020]

Další metodu užívá například Orwell (1991) ve svém románu s názvem *Nineteen Eighty-Four*, ve kterém se setkáváme s pojmem „newspeak“. *„My slova ničíme – moře slov, stovky denně. Otesáváme jazyk až na kost... Je krásné ničit slova... Ty nechápeš, jaká je krása v destrukci slov. Víš, že newspeak je jediný jazyk na světě, jehož slovní zásoba se každým rokem zmenšuje?... Jediný cíl newspeaku je zúžit rozsah myšlení. Nakonec dosáhneme, že ideozločin bude do slova nemožný, protože nebude slov, kterými by se dal vyjádřit. Každý potřebný pojem se v budoucnosti vyjádří přesně jen jedním slovem, jehož význam bude stroze definován a všechny vedlejší významy vymazány a zapomenuty... Každým rokem bude méně a méně slov a rozsah vědomí se vždy o něco zmenší“* (44 – 45).

Newspeak utvářel speciální umělá slova pro politické účely a zkracoval názvy institucí a úřadů až na požadované minimum.

INFORMACE A FAKE NEWS

Informace mají důležitou funkci, pomáhají totiž v rozhodování. Hodnota informace se stává mnohdy dražší než bychom si dokázali představit. Vše, co má v dnešním světě nějakou hodnotu, se zneužívá. Představme si, jaké množství rozhodnutí jsme v našem životě udělali, kolikrát nás mohlo něco nebo někdo ovlivnit při důležitých rozhodování. A jaký teprve může mít dopad dobře mířená podsunutá zpráva? Zejména lidé v Americe jsou nekritickými konzumenty informací. Nezamýšlejí se nad tím, jestli je informace pravdivá nebo se jedná o fake news. Jednou z obětí dezinformací se stala i oblíbená americká pizzeria, ve které se údajně obchodovalo s „bílým masem“ a se zneužíváním dětí.⁶ Nepodložená zpráva, která proběhla celým internetem,

⁶ viz film „Hon za pravdou: Dezinformace a cena falešných zpráv“ (USA, 2020, 95 min), [20. 3. 2020]

zapříčinila vniknutí ozbrojeného Američana, který v době oběda přišel nastolit pořádek a zachránit údajně zneužívané děti. Jak se následně ukázalo, bylo to pouhé tvrzení, které se nezakládalo ani zdaleka na pravdě. Žijeme ve složité době, kde je těžké rozeznat tak prostou věc jako je skutečnost, v době, kdy stačí nat'ukat několik málo písmenek do klávesnice a za několik sekund obletí zpráva celou zemi. Zprvu možná neškodná věc a kolik neštěstí může napáchat. Ti důvěřivější z nás jsou od rána do večera obelháváni reklamami a manipulačními zprávami, mediálními kampaněmi a politickými hrátkami. Obdobně jako tomu bylo v případě posledních amerických voleb, kdy na sociálních sítích projevilo hned několik veřejně známých osobností podporu kandidatuře proslulému ohýbači pravdy Donaldu Trumpovi. Jedním z nich byl údajně i papež František. Hoax pustili do světa mladí teenageři z malého městečka Veles v Makedonii. Založili několik webových stránek a na nich informaci začali šířit. Miliony Američanů tuto zprávu podpořilo sdílením na sociálních sítích. Mladíkům značně narostly příjmy z reklam a tak si poměrně hezky v chudém městečku vydělali. Společnost Google později upravila svůj reklamní systém tak, aby fake news nebyly zdrojem příjmů z reklamy.⁷ Abychom nezůstali jenom v Americe, podělím se o jeden úsměvný příklad i z českého prostředí. Na facebookovém profilu senátora Doubravy můžete každý měsíc vidět velké množství neověřených informací.⁸ Pan Doubrava píše často ve svých příspěvcích o šílené uprchlické krizi nebo se zde horlivě vyjadřuje k Evropské unii, která chce údajně zakázat „zbytečné“ písmeno Ř.

⁷ článek na: <https://www.respekt.cz/special/2017/dezinformace> [cit. 21. 4. 2020]

⁸ Status lze dohledat na osobním Facebooku - Jaroslav Doubrava: <https://www.facebook.com/jaroslav.doubrava.1> [cit. 23. 5. 2020]

PROBLEMATIKA FAKE NEWS A NÁSTROJE NA KONTROLU

Fake news zneužívají naše kognitivní schopnosti. Jedním z hlavních důvodů, proč věříme dezinformacím, jsou tzv. konfirmační zkreslení neboli konfirmační biasy⁹. Jednoduše řečeno je to takový věčný zápas intuice a rozumu, kdy náš mozek nerozhoduje objektivně, ale na základě interpretace podporující náš vlastní názor. Naopak tvrzení, která jsou v rozporu s naším přesvědčením, potlačujeme. Dalším jevem probíhajícím v našem mozku, jsou takzvané iluze vzorců, neboli pattern illusion¹⁰, schopnost vidět souvislosti ve věcech, ve kterých souvislosti nejsou. Jedná se o projev náhody, podobně jako tomu je u pareidolie¹¹, tendence vidět tvary ve „všem“ kolem nás (viz příloha č. 2).

Z toho, že slepě přijímáme informace, které jsou nám předkládány, nemůžeme vinit nikoho jiného než sami sebe, neboť podporujeme kdejaká nepodložená tvrzení našich oblíbenců a jsme pohodlní si fakta ověřovat. Velmi často také podléháme tzv. efektu podpory zvoleného. Pokud zjistíme, že jsme se v nějaké volbě rozhodli nesprávně, nevědomě budeme tuto volbu obhajovat i nadále. Mnoho z nás není schopno se k problému postavit kriticky a přiznat, že udělali v nějaké volbě chybu. Jediné, co se dá dělat, je vzdělávat lidi, učit je kritickému myšlení a rozumně a jednoduše vysvětlovat danou problematiku.

K ověřování informací by nám mohlo pomoci zavedení nástroje na kontrolu dezinformací, jako je například Blockchain (viz příloha č. 3),

⁹ Konfirmační zkreslení,

https://cs.wikipedia.org/wiki/Konfirma%C4%8Dn%C3%AD_zkreslen%C3%AD [cit. 27.7.2020]

¹⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=th4mJRczMb4> [cit. 27.7.2020]

¹¹ Termín pareidolie: <http://optickeklamy.cz/pojmy/pareidolie> [cit. 27.7.2020]

decentralizovaný systém databází, které uchovávají data v blocích, jež jsou na sebe kryptograficky navázané. Informace jsou uspořádány jako bloky v dlouhém řetězci (odtud název block + chain). Každý další blok nese jak svá data, tak i kompletní data předchozího bloku. Pokud změníte jeden blok v řetězci, druhý již nenavazuje, atd.. Není tedy možné informace měnit nebo s nimi manipulovat, navíc je každý pohyb ihned zaznamenán.

V mediálním prostoru jsou celá fact-checkingová¹² oddělení plná ověřovatelů, jejichž úkolem je prověření všech tvrzení či tvorba analýz, sloužící jako podklad k dalšímu fact-checkingu. Jsou jakousi záchytnou sítí, skrze kterou projde jen určité množství zpráv. Bohužel v České republice není takové oddělení zcela běžné. Za sebe mohu doporučit alespoň jeden z fact-checkingových serverů ověřujících pravdivost výroků naší politické elity s názvem Demagog.cz. Na webu Hoax.cz najdete databázi s řešenými případy kolujícími po sítích. Naopak mezi pekelné české dezinformační weby patří stránky jako Parlamentní listy, Sputnik, Protiproud nebo AC24.cz. Mnoha nedorozuměním se dá předejít pomocí peer-review. Proces, při kterém veškeré publikované články prochází filtrem složeným z odborníků, kteří se v období před vydáním článku kriticky vyjadřují a doplňují jej svými připomínkami.

EMOCE

Ve vyhodnocování reality kolem nás často podléháme vlastním emocím. Termínem post-truth¹³ označujeme situaci, kdy nad ověřovanými fakty převažují právě emoce. Protivník v nesnázích často používá

¹² Fact-checking, <https://cs.wikipedia.org/wiki/Fact-checking> [cit. 27.7.2020]

¹³ Termín post-truth, https://www.lidovky.cz/relax/zajimavosti/slovem-roku-je-podle-lexikografu-z-oxfordu-vyraz-post-truth.A161116_145021_ln-zajimavosti_ape [cit. 27.7.2020]

argumentačních faulů, aby dosáhl svého. Pokud vyvolá v lidech strach nebo obavu, je daleko větší šance dostat posluchače na svoji stranu. Tyto argumentační fauly bývají častou součástí propagandy. Právě emoce hrají důležitou roli v uchovávání informací v naší hlavě. Pro mozek jsou emoční zprávy daleko zapamatovatelnější než ty obyčejné, pozitivní a nudné. Všechny těchto chyb se dopouští každý z nás, bohužel si toho nemůžeme být sami vědomi. Těchto zkreslení si můžeme všimnout pouze u druhých, nikoli u sebe.

Dalším jevem je tzv. Dunning – Krugerův efekt¹⁴ oceněný Nobelovou cenou. Tento jev se prokazuje nadměrnou intenzitou sebehodnocení. Nejvíce si věří lidé s nízkými schopnostmi či kompetencemi v daném oboru. Tito lidé se obvykle přeceňují. Naopak lidé s vysokou odborností mají tendence své síly spíše podceňovat. Konfirmační biasy si libují zejména v prostředí sociálních sítí, kde mají lidé tendenci se integrovat do podobně smýšlejících skupin. Jakmile narůstá počet lidí, přijímajících jednu myšlenku, je daleko větší pravděpodobnost, že i vy budete s tímto názorem sympatizovat. Stáváte se součástí tzv. stádového efektu. Velmi často podléhají různým pseudovědeckým a konspiračním teoriím lidé, kteří jsou vyčleněni z kolektivu, s touhou najít si své místo na Zemi nebo s odhodláním zjistit, jaký je smysl jejich života.

¹⁴ <https://www.improbable.com/ig/ig-pastwinners.html#ig2000> [cit. 27.7.2020]

KRITICKÉ MYŠLENÍ A MARKETING

I v roce 2020 se stále najdou lidé, kteří věří v teorii ploché Země. Příčinou není nedostatek racionálního myšlení nebo nízká inteligence, ale nedostatek kritického myšlení. Kritické myšlení¹⁵, RQ, je schopnost vytvoření si vlastního názoru na základě vědomostí a zkušeností svých nebo jiných odborníků. Tuto schopnost můžeme vyjádřit číselně obdobně jako inteligenční kvocient. Profesor psychologie Kieth Stanovich zjistil, že $RQ \neq IQ$. I lidé s vysokým IQ mohou podléhat dezinformacím a dělat špatná rozhodnutí. Dobrou zprávou je, že RQ můžeme trénovat a zvyšovat po celý náš život. Bohužel ve školních osnovách i v dnešní době výuku kritického myšlení najdeme jen velmi zřídka. Důležité je vzdělávat skupiny lidí jako jsou senioři nebo náctiletí. Zejména děti a náctileté lze v dnešní době snadno zmanipulovat nebo přimět ke koupi produktů skrze influencer marketing. Díky placené spolupráci se společnostmi propagují influenceři prostřednictvím sociálních sítí svému publiku daný produkt nebo značku. Ty se v očích dítěte okamžitě stávají jedničkami na trhu a dotyčný běží obeznámit své rodiče s touhou získat daný produkt a patřit tak do určité skupiny. Prodejci navíc záměrně dezinformují potencionální zákazníky za účelem zisku. Je úkolem státu zasáhnout proti těmto praktikám? Měl by stát regulovat tok informací a kontrolovat své občany? Stát se snaží kontrolovat nebo regulovat dezinformace a omezovat svobodu jednotlivců, kteří jsou nekritičtí. Odborně této regulaci říkáme politický paternalismus¹⁶. Politický paternalismus má za úkol ochránit občany před sebou samými za účelem prosazení jejich vlastních zájmů. Dělíme jej na měkký a tvrdý. Příkladem tvrdého paternalismu je povinnost používat pás v automobilech. Měkký paternalismus je

¹⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=WfZCvBP9eXI> [cit. 27.7.2020]

¹⁶ https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Paternalismus_st%C3%A1tn%C3%AD [cit. 27.7.2020]

často emoční manipulací, např. citově zabarvená fotografie na krabičkách cigaret se záměrem odradit své uživatele.

Shrneme-li všechny dosavadní informace, zjistíme, že nejdůležitější je mít informace z objektivních médií, kriticky nahlížet na svět kolem nás a udržovat si tzv. „selský rozum“.

1.2. Reflexe a dokumentace procesu tvorby

MYŠLENKOVÝ VÝVOJ DÍLA

Nad tématem mediální manipulace se zamýšlím již několik let. Několik měsíců jsem sbírala různé podněty a informace. Na Wikipedii mě zaujala definice vysvětlující pojem síť „... síť kromě své hlavní funkce - záchytné - plní také funkci selekční. Např. u rybářské sítě se při správně zvolené velikosti ok zachytí pouze dospělé ryby, ale nikoliv ryby malé a mladé“. ¹⁷ V prvním kontextu se stáváme my sami lapenými rybami, ve druhém to mohou být právě informace, které je dobré třídit a filtrovat.

Často přemýšlím nad přesvědčeními, které máme v sobě dlouho zakódované. Jako by nestačily ty, které nám vtloukly do hlavy naši rodiče nebo my samotní. Necháváme se zmást lidmi, kteří nepatří ani do našich rodin, ani do kruhu blízkých přátel. Přesto nám „pomáhají“ a diktují, co je pro nás nejlepší, stejně tak jako média, která nás od rána do večera masírují informacemi a radami. Nerada bych však házela všechna média do jednoho pytle. Bohužel ke spolehlivým a pravdivým informacím se často lidé ani nedostanou.

¹⁷ https://cs.wikipedia.org/wiki/Ryb%C3%A1%C5%99sk%C3%A1_s%C3%AD%C5%A5 [cit. 28.7.2020]

VÝVOJ DÍLA A JEHO ÚSKALÍ

Po předložení návrhu díla mému vedoucímu práce, jsme se společně domluvili na zjednodušení celé instalace bez podpůrného systému, tak aby objekt sám o sobě vynikl a nic ho nenarušovalo (viz příloha č. 1). Jelikož síť plní hlavně záchytnou funkci, bylo nutné výsledný objekt při instalaci upevnit tak, aby jej diváci mohli pohodlně sledovat ze všech stran bez překážek. Rozhodli jsme se tedy pro závěsnou instalaci ve výšce přibližně 2,5 m. U předchozích instalací jsem měla občas problém vymyslet, jakým způsobem pověsit do výšky některé z mých prací. Proto jsem nyní vsadila na jistotu a na zavěšení sítě použila ocelová lana s nosností 150 kg. Vypracovala jsem rešerši dostupných stavebních materiálů a výběr lana. Zvolila jsem si přírodní bavlněné lano s průměrem 8 mm. U stavebního materiálu bylo důležité, aby byla hmota co nejvíce flexibilní s dlouhou dobou tuhnutí. Na malé části lana jsem provedla zkoušku několika materiálů. Nejvíce přizpůsobivým se jevílo konstrukční lepidlo s názvem Vysoce flexibilní lepidlo na obklady a dlažbu KS FLEX PLUS C2TE S1 s podobným vzhledem jako beton, ale daleko lepšími vlastnostmi pro tvorbu. Po výběru daného materiálu následovalo spletení čtvercové sítě o velikosti 2 m x 2 m s oky kolem 10 cm. Výslednou síť jsem ponořila do maltovníku s lepidlem, které jsem si před tím pomocí ruční elektrické míchačky namíchala v poměru 1:5 s vodou. Nakonec jsem mohutnou síť umístila ve školním ateliéru na předem připravený závěsný systém, složený z napínáků a ocelových lan o nosnosti 150 kg.

2. POPIS VÝSLEDNÉHO DÍLA A JEHO VYUŽITÍ, ČI ADJUSTACE

Instalace vychází z jednoduchého objektu – velké „betonové“ síť zavěšené nad procházejícími diváky. Síť kopíruje tvar půlkruhu. Pod tíhou objektu i sítě jako takové se dotyčný může cítit možná trochu nekomfortně. Objekt je však bezpečně zachycen na ocelových lankách. Snažila jsem se dosáhnout výsledné betonové textury pomocí šedého konstrukčního lepidla, které má lepší vlastnosti a lehce se přizpůsobí nerovnému materiálu. Výsledný objekt je zavěšen ve výšce 2,5 metru. V ideálním případě bych síť, jako jediný vystavovaný objekt, zavěsila do světlé místnosti bez jakýchkoli rušivých prvků na stropě.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodická literatura

1. KAHNEMAN, Daniel. Myšlení: rychlé a pomalé. V Brně: Jan Melvil, 2012. Pod povrchem. ISBN 978-80-87270-42-4.
2. LUDWIG, Petr. Konec prokrastinace: [jak přestat odkládat a začít žít naplno]. V Brně: Jan Melvil, 2013. Briquet. ISBN 978-80-87270-51-6.
3. ROSLING, Hans, Ola ROSLING a Anna ROSLING RÖNN-LUND. Faktomluva: deset důvodů, proč se mýlíme v pohledu na svět - a proč jsou věci lepší, než vypadají. Přeložila Eva NEVRLÁ. V Brně: Jan Melvil Publishing, 2018. Pod povrchem. ISBN 978-80-7555-056-9.
4. TRPIŠ, Jakub. Revoluce. Vratimov: Jakub Trpiš, 2020. ISBN 978-80-907346-3-0.

b) Internetové zdroje

1. <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/>
2. www.slovník-cizich-slov.abz.cz
3. www.nazory.aktualne.cz
4. www.respekt.cz
5. www.wikipedia.org
6. www.optickeklamy.cz
7. www.improbable.com
8. www.lidovky.cz

RESUMÉ

Diplomová práce popisuje různé dezinformační procesy jako snadný prostředek manipulace dnešní doby. Není jednoduché se jim ubránit, věříme jim téměř všichni, stejně jako náš mozek. Naše slovní zásoba se extrémně rychle mění a vyvíjí k neprospěchu ostatním. Jazyk, který nás měl stmelit, se najednou stává jakousi bariérou. Na zlatém podnose jsou nám servírované informace, které dobrovolně či nedobrovolně vstřebáváme. Manipulátoři důmyslně využívají našich emocí. Lze takovou informaci zneužít, a koho tím můžeme ovlivnit? Byla bych ráda, kdyby veškeré informace byly lidem podávány čitelně a srozumitelně. Na nás samotných je, abychom tyto komunikační prostředky filtrovali a prověřovali pomocí zmíněných nástrojů nebo celoživotně trénovaného kritického myšlení.

The diploma thesis describes various disinformation processes as an easy medium for manipulation today. It is not easy to protect ourselves, we all believe in them, as well as our brain. Our vocabulary changes extremely quickly and develops to the disadvantage of other people. The language that was supposed to unite us suddenly becomes a kind of barrier. The information is served to us on a gold tray, which we absorb voluntarily or involuntarily. Manipulators ingeniously use our emotions. Can such information be misused, and whom can we influence? I would like it, if all the information were given to people legibly and clearly. It is up to ourselves to filter and verify these means of communication with the help of mentioned tools or a lifelong trained critical thinking.

SEZNAM OBRAZOVÝCH PŘÍLOH

- 1. Příloha č.1**
Skica objektu – foto vlastní
- 2. Příloha č.2**
Pareidolie – převzato
- 3. Příloha č.3**
Blockchain – foto vlastní
- 4. Příloha č.4**
Zkouška materiálu – foto vlastní
- 5. Příloha č.5**
Zkouška materiálu – foto vlastní
- 6. Příloha č.6**
Zkouška materiálu – foto vlastní
- 7. Příloha č.7**
Zkouška materiálu – foto vlastní
- 8. Příloha č.8**
Zkouška materiálu – foto vlastní
- 9. Příloha č.9**
Zkouška materiálu – foto vlastní

- 10. Příloha č.10**
Zkouška materiálu – foto vlastní

- 11. Příloha č.11**
Síť – foto vlastní

- 12. Příloha č.12**
Proces tvorby – foto vlastní

- 13. Příloha č.13**
Proces tvorby – foto vlastní

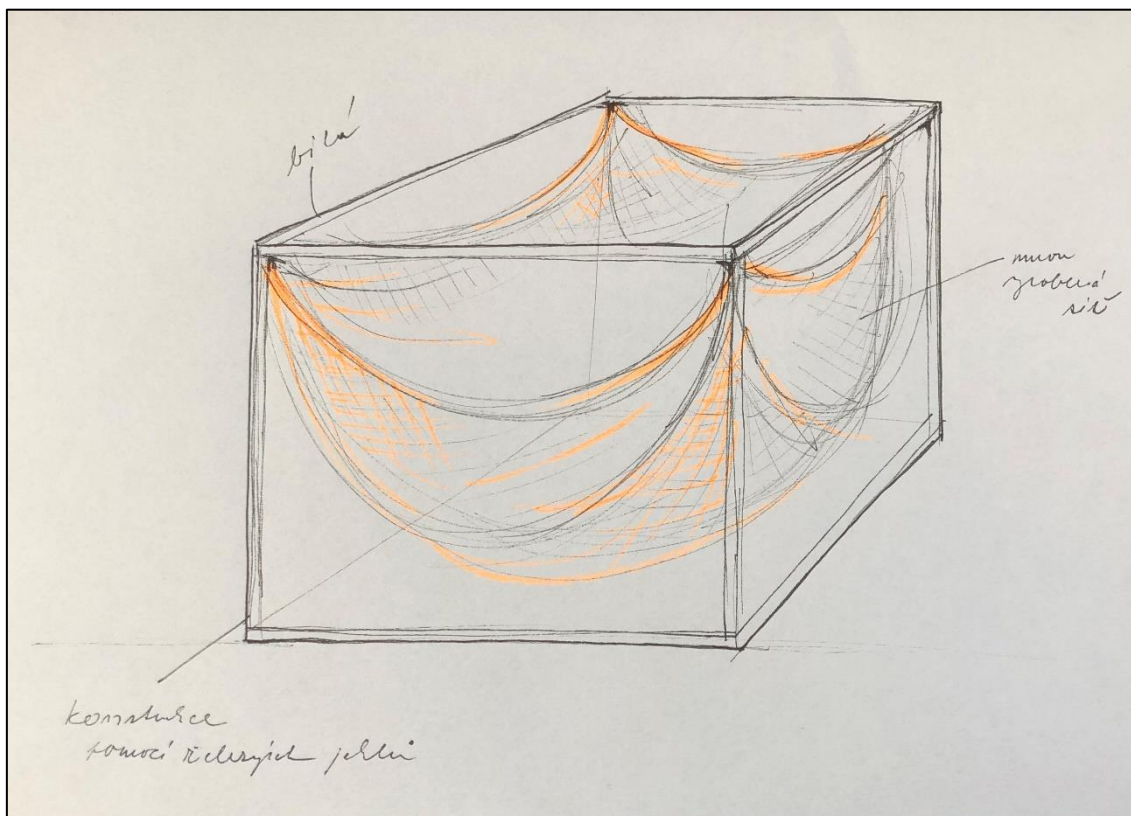
- 14. Příloha č.14**
Výsledná instalace – foto vlastní

- 15. Příloha č.15**
Výsledná instalace – foto vlastní

- 16. Příloha č.16**
Výsledná instalace – foto vlastní

- 17. Příloha č.17**
Výsledná instalace – foto vlastní

Obrazová příloha č. 1

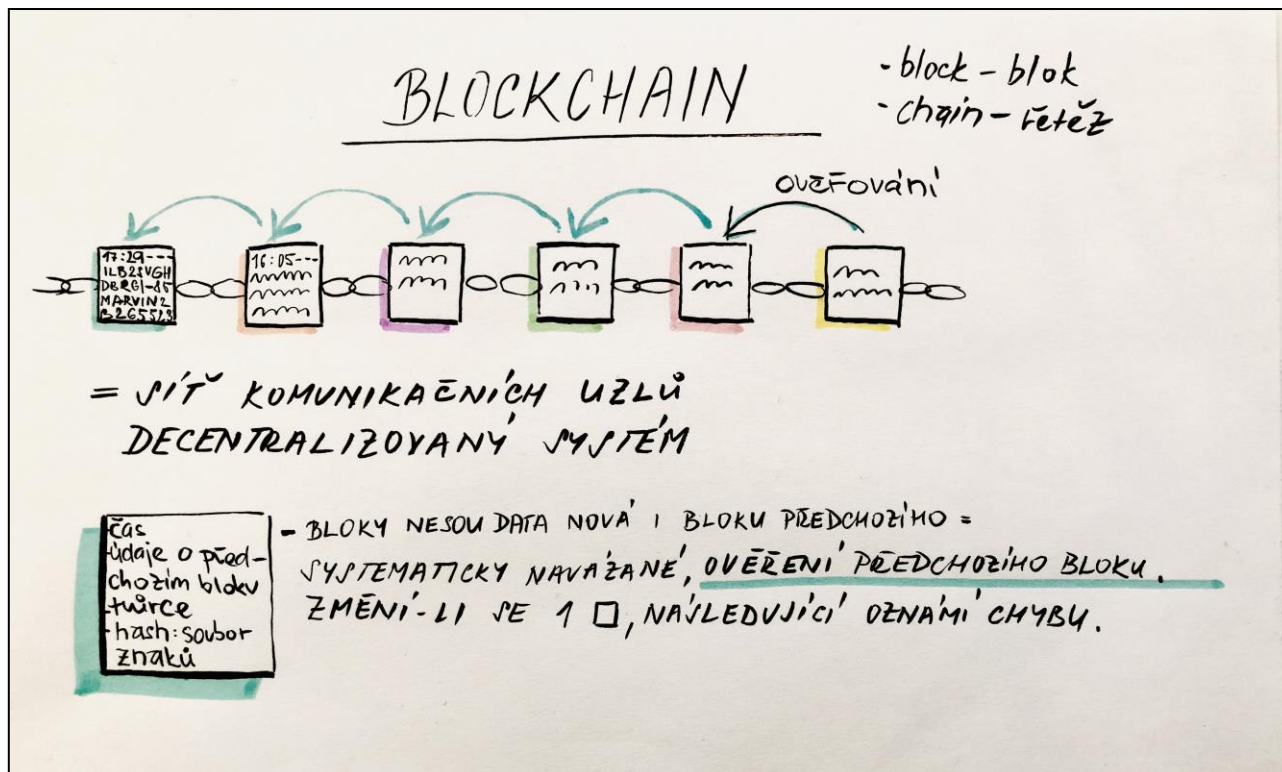
(foto vlastní)

Obrazová příloha č. 2

Příloha č. 2 dostupná z: <https://knowyourmeme.com/photos/1311333-donald-trump>, [cit. 27.7.2020]

Obrazová příloha č. 3

(foto vlastní)

Obrazová příloha č. 4

(foto vlastní)

Obrazová příloha č. 5

(foto vlastní)

Obrazová příloha č. 6

(foto vlastní)

Obrazová příloha č. 7

(foto vlastní)

Obrazová příloha č. 8

(foto vlastní)

Obrazová příloha č. 9

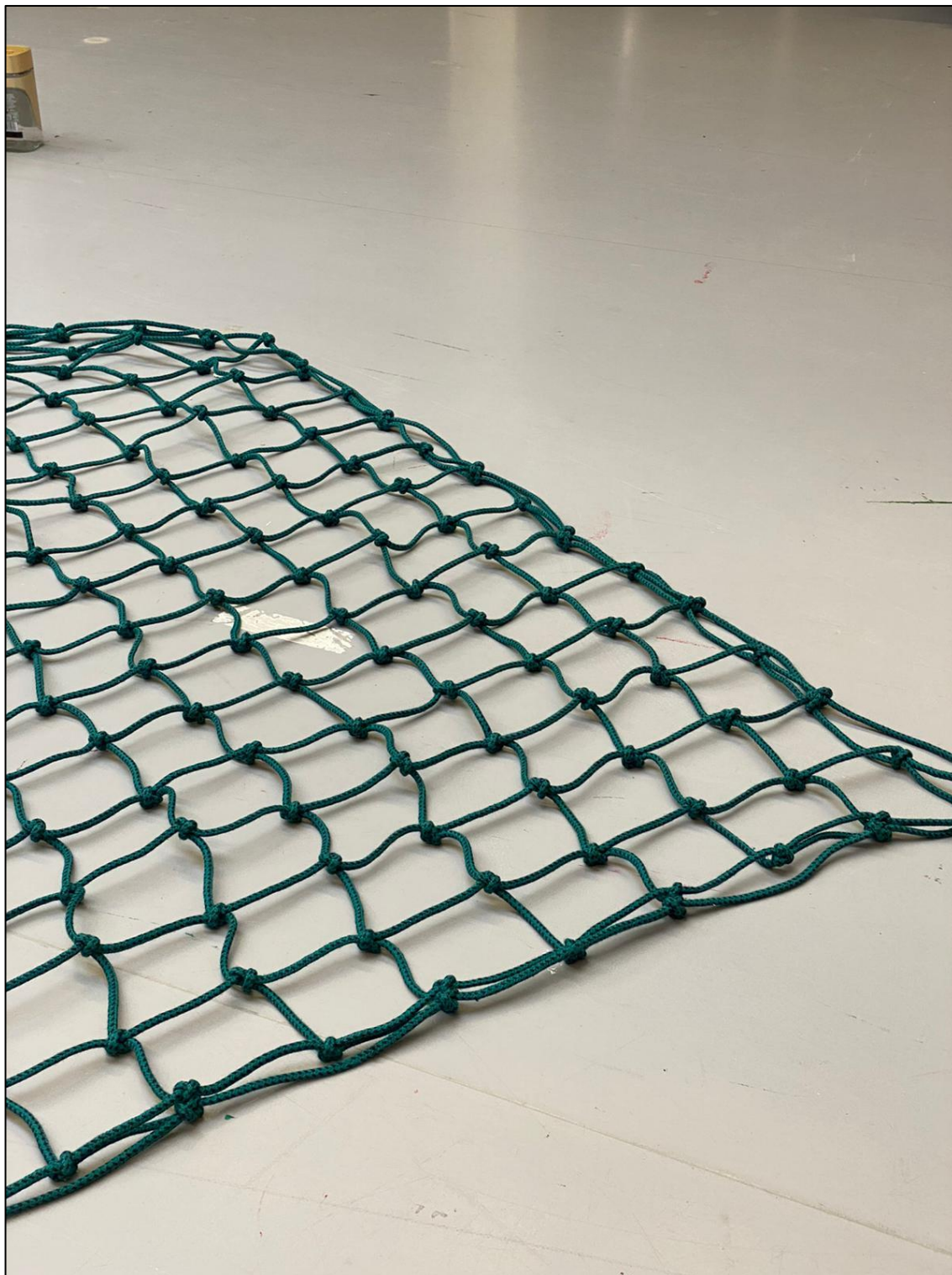
(foto vlastní)

Obrazová příloha č. 10

(foto vlastní)

Obrazová příloha č. 11

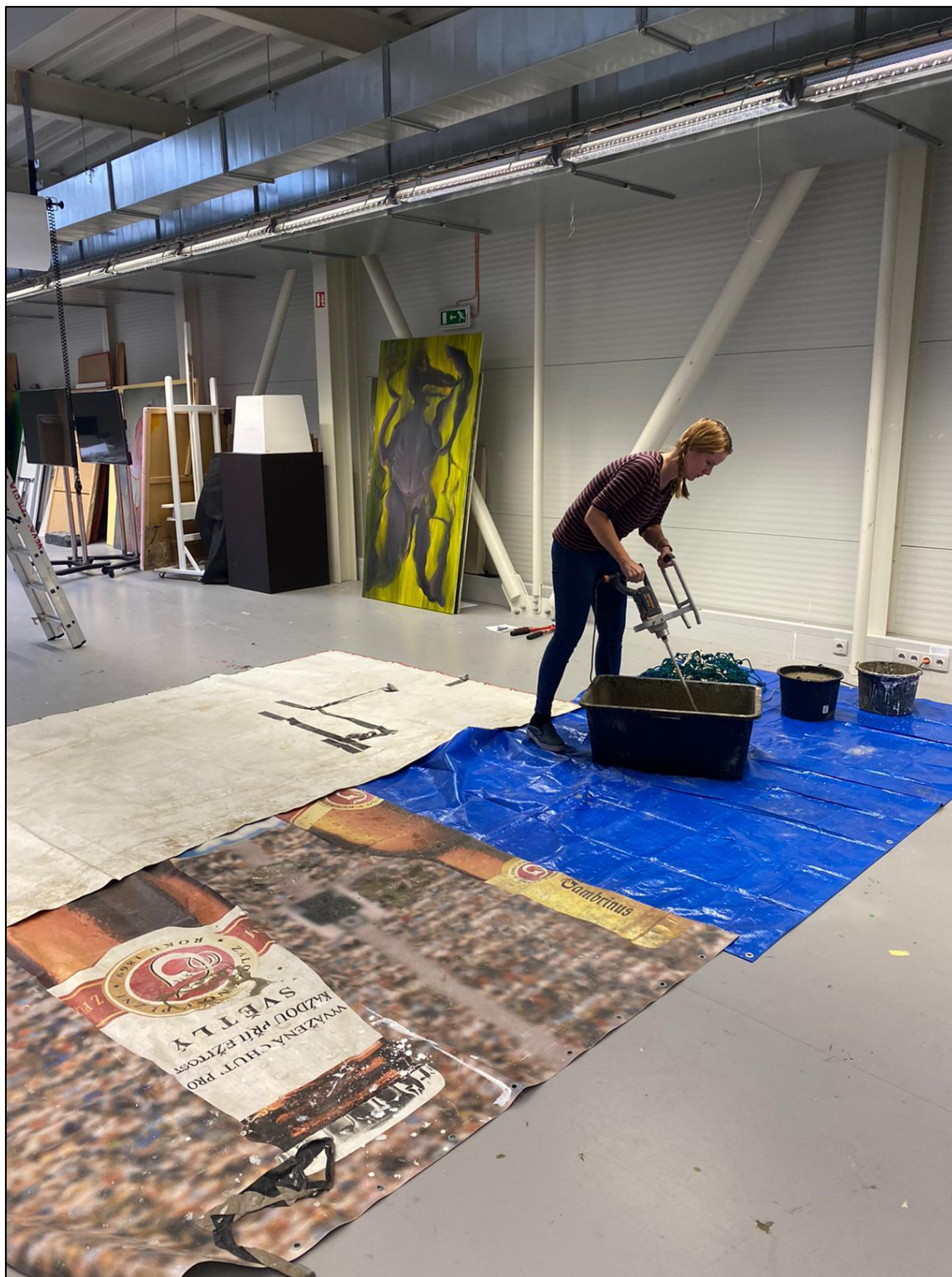
(foto vlastní)

Obrazová příloha č. 12

(foto vlastní)

Obrazová příloha č. 13

(foto vlastní)

Obrazová příloha č. 14

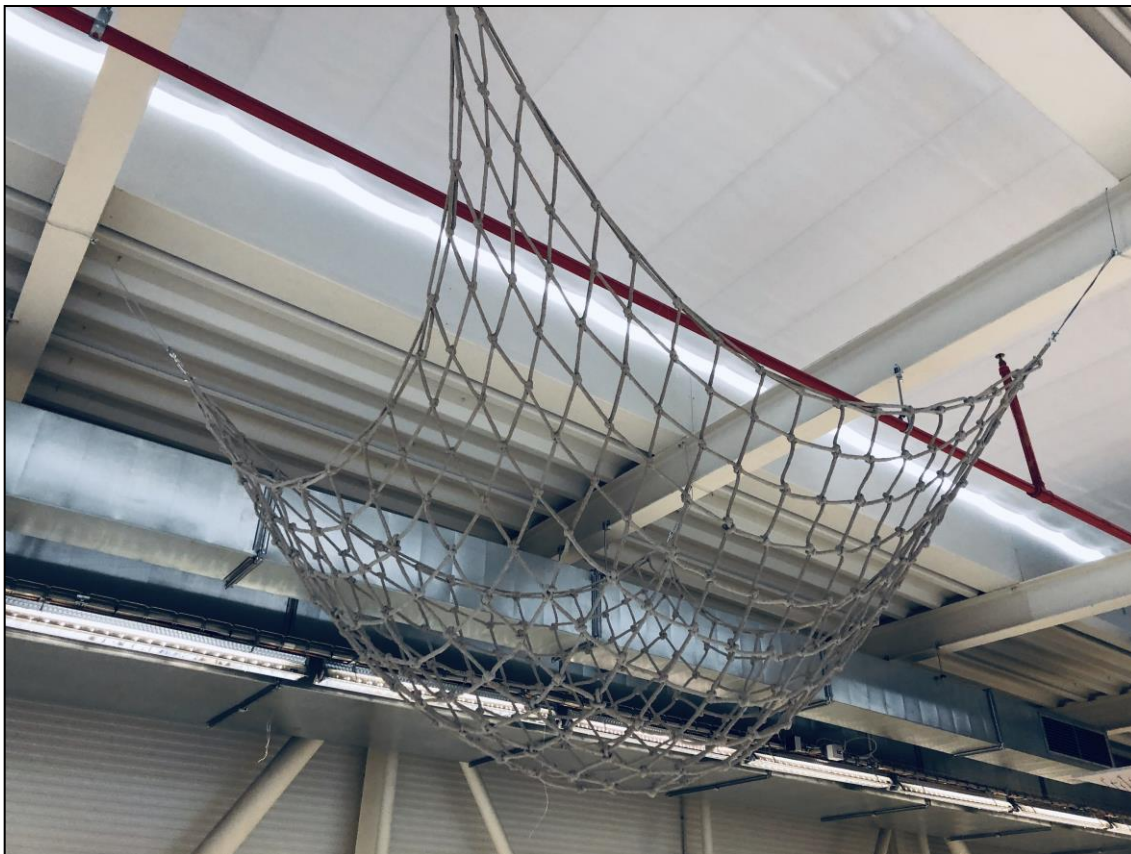
(foto vlastní)

Obrazová příloha č. 15

(foto vlastní)

Obrazová příloha č. 16

(foto vlastní)

Obrazová příloha č. 17

(foto vlastní)